

חדשות ועדכונים כלכליים מהעולם

המחלקה למחקר כלכלי באגף כלכלה, התאחדות
התעשיינים בישראל

אוקטובר 2023

התאחדות
התעשיינים
בישראל

אגף כלכלה

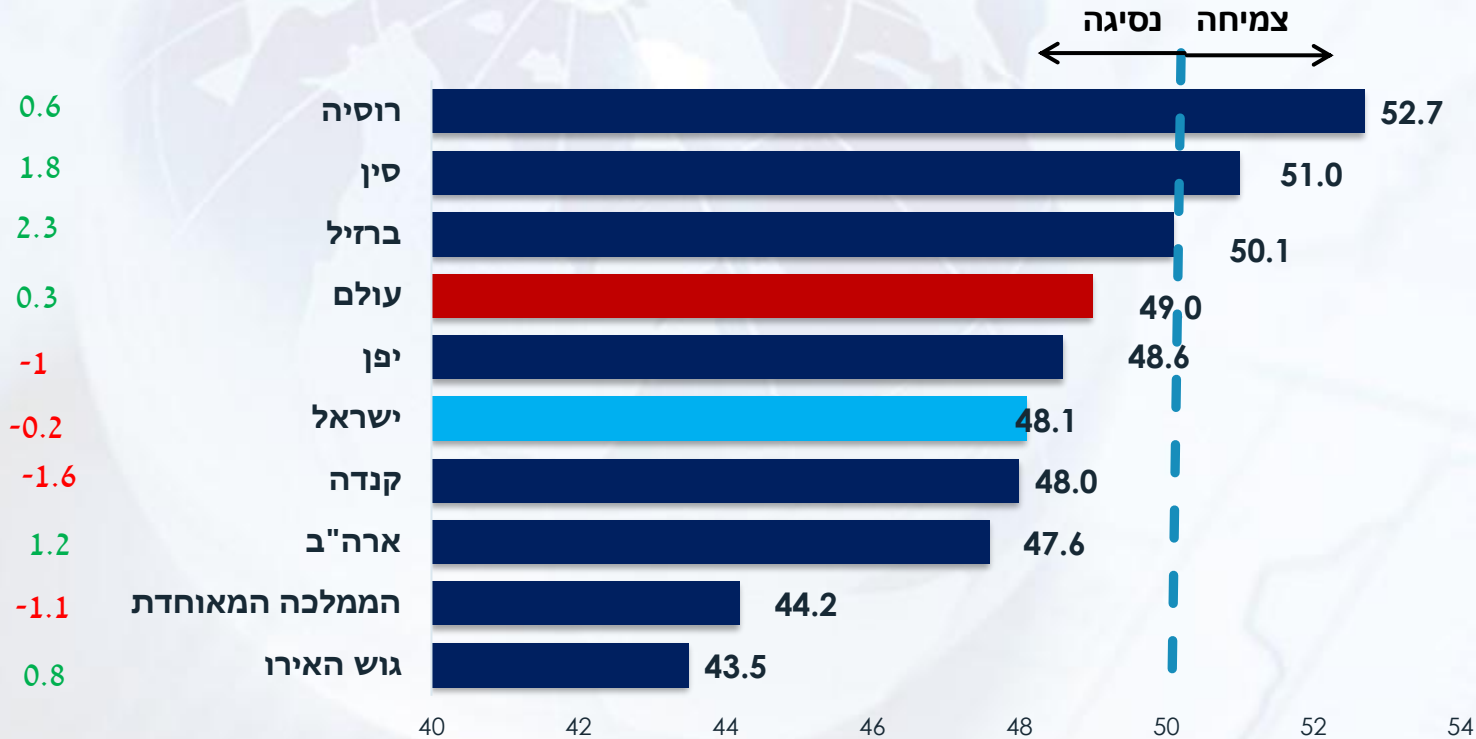

מדד מנהלי הרכש – המשך בהתכווצות הפעילות התעשייתית העולמית

מדד מנהלי הרכש בתעשייה ברחבי העולם

אוגוסט 2023

שינוי
חודשי:

מקור: בנק הפועלים, ISM, MARKIT

מדד מנהלי הרכש העולמי בתעשייה רשם עליה קלה ביחס לחודש הקודם, ועמד בחודש אוגוסט 2023 על 49 נקודות, מה שמצביע על המשך התכווצות הייצור הגלובלי. זה שנה שלמה שהמדד מצביע על התכווצות, לאחר 26 חודשים רצופים של התרחבות (החל מיוני 2020).

רוסיה הציגה התרחבות נוספת בחודש אוגוסט האחרון, זאת לעומת יפן, קנדה והממלכה המאוחדת המציגות התכווצות בפעילות בחודשים האחרונים.

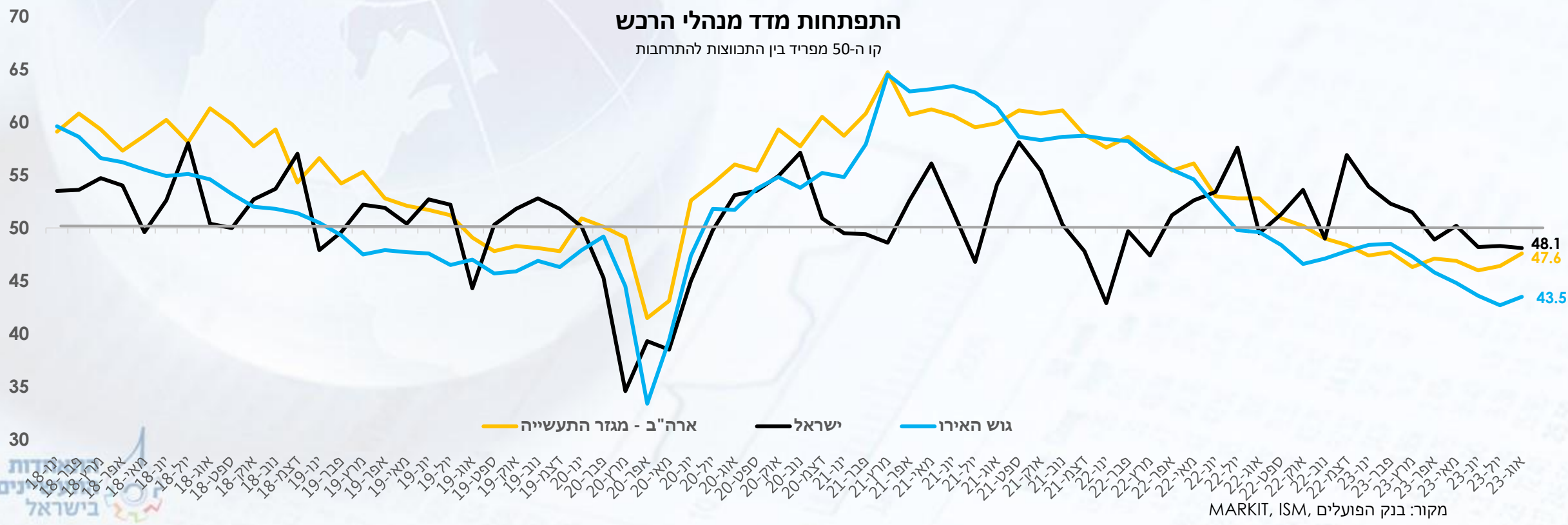
מדד מנהלי הרכש – מגמות בארה"ב, אירופה וישראל

שלושת המדדים, הישראלי, האמריקאי והאירופי מבטאים התכווצות בפעילות התעשייתית בחודשים האחרונים. מדד מנהלי הרכש הישראלי ירד ב-0.2 נקודות באוגוסט 2023 והגיע לרמה של 48.1, מה שמצביע על התכווצות בפעילות התעשייתית הישראלית. מגמה זו נמשכת מחודש יוני 2023. מדד גוש האירו עלה ב-0.8 נקודות אך ממשיך להעיד על מגמת התכווצות רצופה מיולי 2022. מדד מנהלי הרכש בארה"ב רשם עלייה של כ-1.2 נקודות, אך מגמת הנסיגה נמשכת זה חודש עשירי ברציפות.

התפתחות מדד מנהלי הרכש

קו ה-50 מפריד בין התכווצות להתרחבות

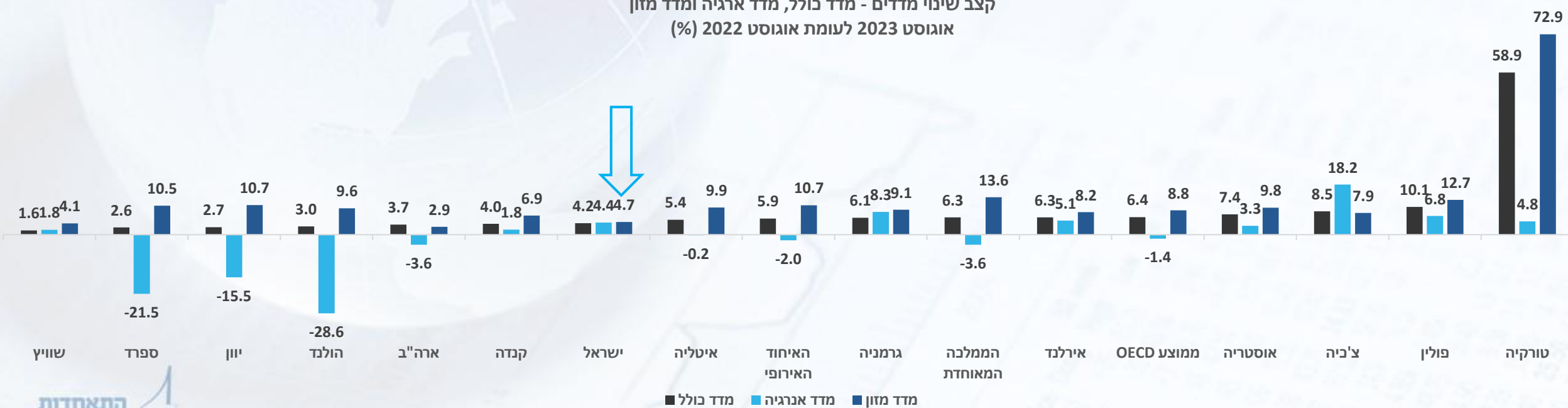
מדדי המחירים לצרכן בישראל ובעולם – אוגוסט 2023 לעומת אוגוסט 2022

מדדי המחירים בעולם עולים בצורה מתונה. אף שהאינפלציה המקומית נמצאת מעל יעד יציבות המחירים של בנק ישראל, בהשוואה בינלאומית, האינפלציה בישראל נמוכה ביחס לממוצע ה-OECD והאיחוד האירופי.

השינוי במדד הכללי בישראל עמד על 4.2% בחודש אוגוסט 2023 (לעומת אוגוסט 2022), בעוד שהשינוי הממוצע ב-OECD גדול יותר: 6.4%. טורקיה ניצבת בראש הרשימה עם רמת אינפלציה גבוהה של כ-59%, לאחר מכן פולין עם רמת אינפלציה בקצב שנתי של 10.1%.

השינוי במדד המזון בישראל נאמד בעלייה של כ-4.7% באוגוסט 2023 ביחס לאוגוסט 2022, ומהווה הנתון השלישי הנמוך ביותר ביחס למדינות הנסקרות. מדד האנרגיה בישראל עומד על כ-4.4% בתקופה זו.

קצב שינוי מדדים - מדד כולל, מדד ארגיה ומדד מזון
אוגוסט 2023 לעומת אוגוסט 2022 (%)

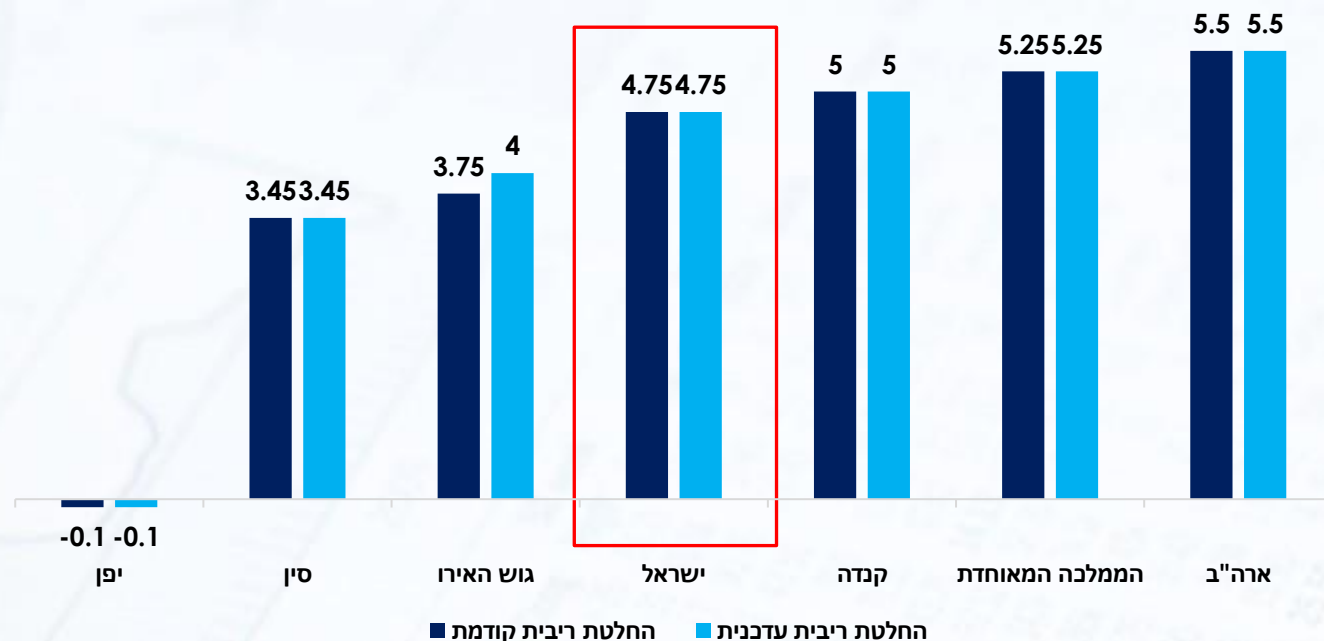

מקור: עיבוד המחלקה למחקר כלכלי בהתאחדות התעשיינים לנתוני OECD.stat הלמ"ס

שערי ריבית – השהיית תהליכי העלאות הריבית ברחבי העולם

- **ישראל** – ב-4 בספטמבר 2023 בנק ישראל החליט שלא להעלות את הריבית, בפעם השלישית ברציפות. כך, שיעור הריבית נותר על 4.75%, זאת לאחר עשר העלאות ריבית החל מאפריל 2022.
- **ארה"ב** – ב-20/9/23 הפד החליט שלא להעלות את הריבית
- **גוש האירו** – ב-14/9/23 הוחלט להעלות את הריבית ב-0.25 נקודות האחוז.

ריביות בנקים מרכזיים בעולם

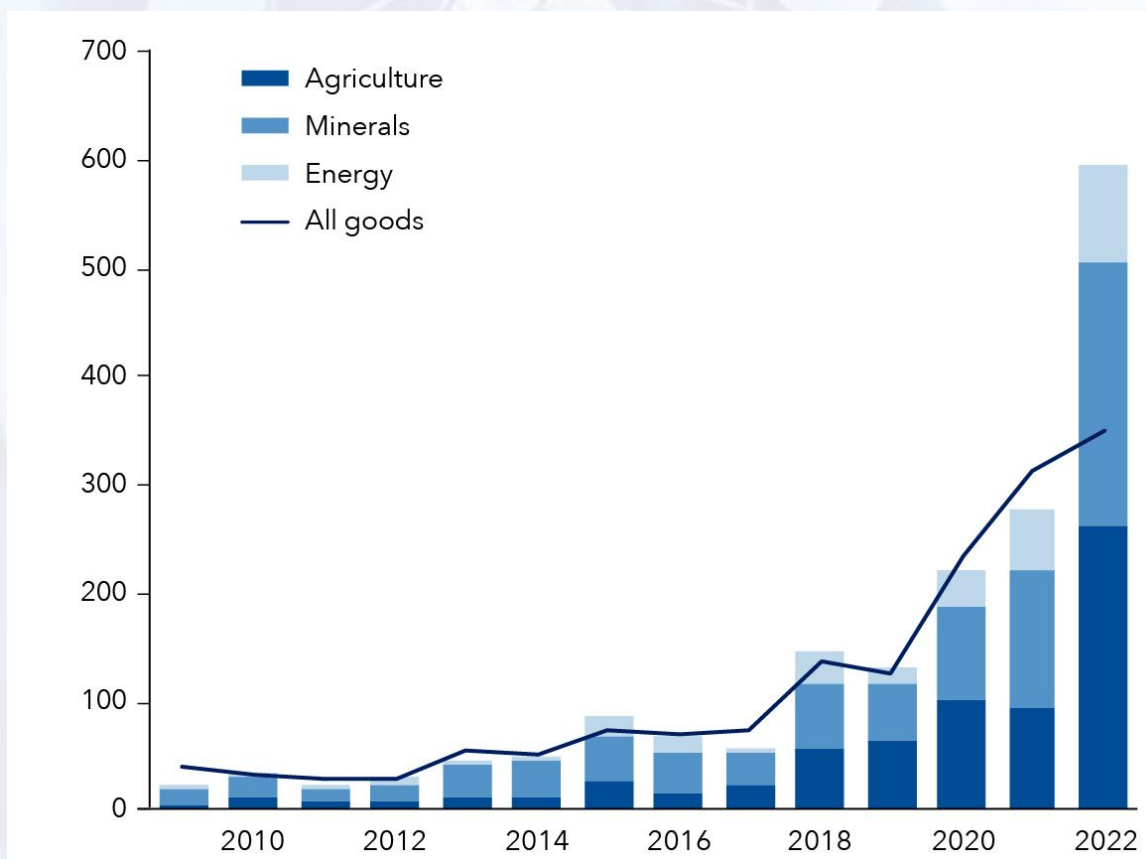

מדינה	החלטה אחרונה	ריבית נוכחית
ארה"ב	ללא שינוי בריבית	5.5%
קנדה	ללא שינוי בריבית	5%
ישראל	ללא שינוי בריבית	4.75%
סין	ללא שינוי בריבית	3.45%
הממלכה המאוחדת	ללא שינוי בריבית	5.25%
גוש האירו	העלאה של 0.25%	4%
יפן	ללא שינוי מאז 2016	-0.1%

מגבלות הסחר המרובות עלולות לייצר מחסור מלאכותי

עלייה במגבלות הסחר ב-2022

כמות התערבויות במסחר לפי תחום
מדד, 2016-2019=100

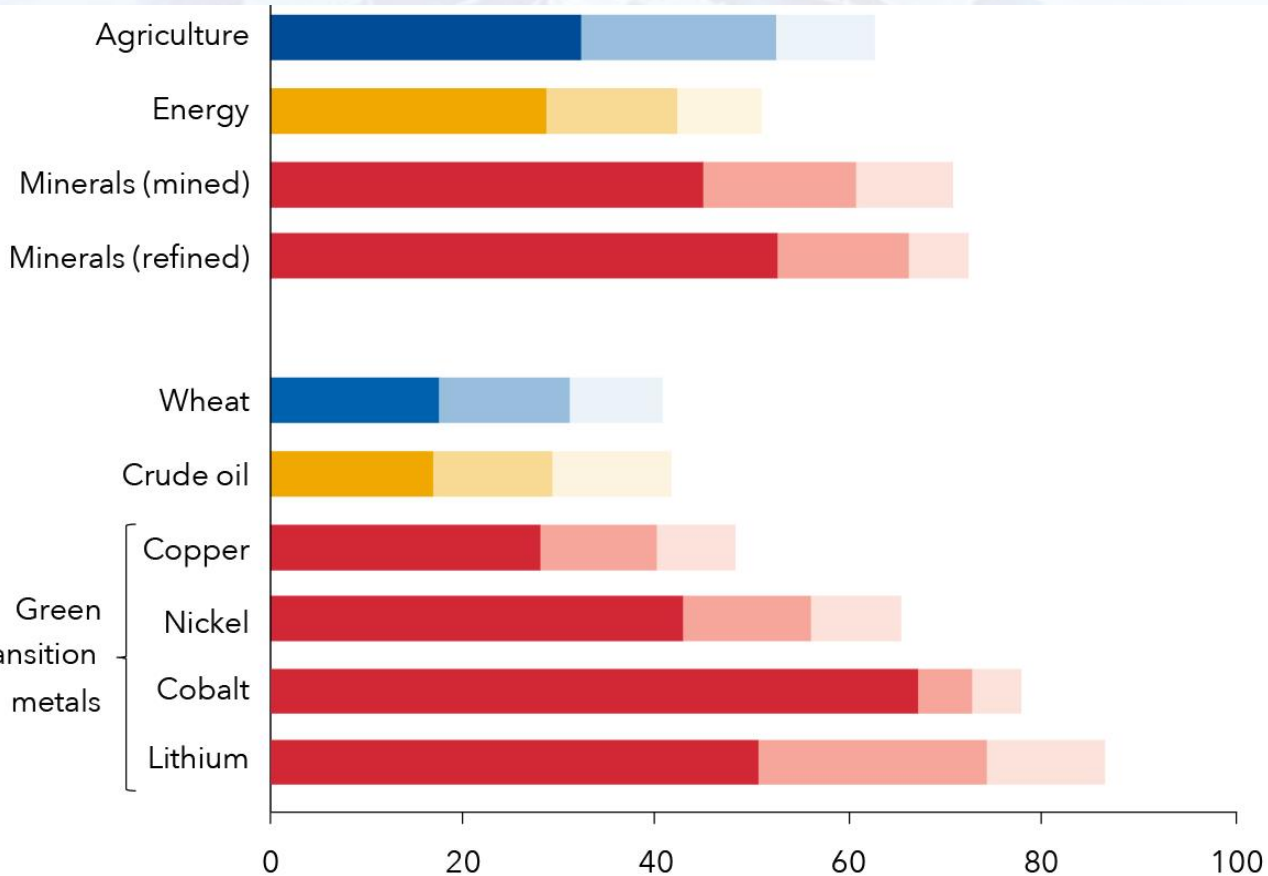
קרן המטבע הבינלאומית (IMF) מתריעה מפני כמות מגבלות סחר גדולה מדי העלולה להפריע למסחר ולייצר חוסרים.

בעקבות המלחמה באוקראינה וההגבלות שהוטלו על רוסיה, המון מדינות הכניסו מגבלות סחר רבות. הגבלות אלה עלולות לייצר מחסור בהיצע, מה שעלול להביא לחוסרים ועליות מחירים נוספות של סחורות שונות (זאת לאחר שבחודשים האחרונים ראינו ירידות במחירי סחורות).

מגבלות הסחר המרובות עלולות לייצר מחסור מלאכותי

ייצור מרוכז

מדינות מעטות אחראיות על רב ההיצע העולמי של סחורות (בגרף מוצג נתח הייצור של שלושת המדינות המובילות כאחוז מסך הייצור העולמי בכל חומר)

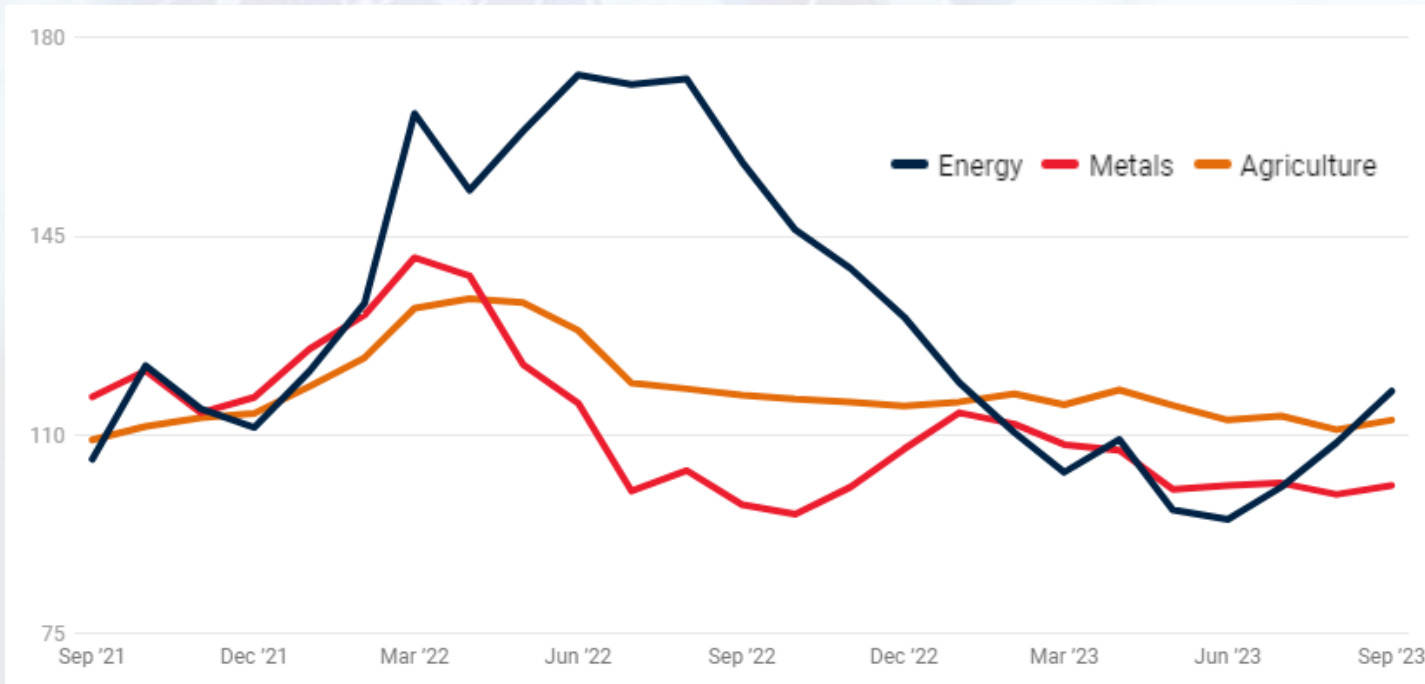
השפעות שליליות אלו נובעות בחלקן מייצור סחורות מרוכז. שלושת הספקים הגדולים ביותר של מינרלים, למשל, אחראים על כ-70% מהתפוקה העולמית. הגדלה של קיבולת הכרייה והעיבוד עשויה להימשך שנים ארוכות, וכתוצאה מכך יש קושי בפיזור הייצור.

סחורות מסוימות כמו מזון ואנרגיה ממלאות תפקיד מרכזי בצריכה ביתית, בעוד שמינרלים רבים מהווים תשומות מפתח עבור טכנולוגיות חיוניות וייצור. **שילוב זה של היצע מרוכז וביקוש נרחב, כאשר מדינות רבות מסתמכות במידה רבה על יבוא מקומץ ספקים בלבד, מוביל לתלות ולפגיעות רבה עקב מגבלות סחר חדשות הנכנסות לתוקף.**

עליות מחירים בחודש ספטמבר 2023

מדדי מחירים מרכזיים

מדד דולרי, 2010=100

לפי נתוני הבנק העולמי (בהשוואת ספטמבר 2023 לאוגוסט 2023):

- מחירי האנרגיה זינקו ב-8.3% בספטמבר, בראשם נפט (+9.1%) ופחם (+6.5%)
- מחירי החקלאות עלו ב-1.6% בספטמבר.
- מחירי המזון עלו ב-2.0%, בראשם דגנים (+2.0%) ופריטי מזון אחרים (+4.1%). המשקאות עלו ב-1.1%.
- מחירי המתכות עלו ב-1.5% בספטמבר, בראשם עפרות ברזל (+9.8%), עופרת (+4.6%) ואבץ (+3.7%). מתכות יקרות נחלשו ב-0.3%.

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות המחלקה למחקר כלכלי

אלה גורביץ', מנהלת המחלקה למחקר כלכלי

ellag@industry.org.il

03-5198810

פלג סהר, כלכלן המחלקה

pelegs@industry.org.il

יעל גרטנר, כלכלנית המחלקה

yaelg@industry.org.il